

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)

της 15ης Σεπτεμβρίου 2020 *

«Προδικαστική παραπομπή – Ηλεκτρονικές επικοινωνίες – Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2120 – Άρθρο 3 – Πρόσβαση στο ανοικτό διαδίκτυο – Άρθρο 3, παράγραφος 1 – Δικαιώματα των τελικών χρηστών – Δικαίωμα πρόσβασης σε εφαρμογές και σε υπηρεσίες καθώς και δικαίωμα χρήσης τους – Δικαίωμα παροχής εφαρμογών και υπηρεσιών – Άρθρο 3, παράγραφος 2 – Απαγόρευση συμφωνιών και εμπορικών πρακτικών που περιορίζουν την άσκηση των δικαιωμάτων των τελικών χρηστών – Έννοια των “συμφωνιών”, των “εμπορικών πρακτικών”, των “τελικών χρηστών” και των “καταναλωτών” – Εκτίμηση της ύπαρξης περιορισμού στην άσκηση των δικαιωμάτων των τελικών χρηστών – Σχετικές λεπτομέρειες – Άρθρο 3, παράγραφος 3 – Υποχρέωση ισότιμης και χωρίς διακρίσεις μεταχείρισης της κίνησης – Δυνατότητα εφαρμογής εύλογων μέτρων διαχείρισης της κίνησης – Απαγόρευση μέτρων που παρεμποδίζουν ή επιβραδύνουν την κίνηση – Εξαιρέσεις – Εμπορικές πρακτικές στο πλαίσιο των οποίων προτείνονται πακέτα υπηρεσιών που προβλέπουν ότι οι πελάτες που τα επιλέγουν αγοράζουν ένα πακέτο που τους παρέχει το δικαίωμα να χρησιμοποιούν άνευ περιορισμών συγκεκριμένο όγκο δεδομένων, χωρίς να αφαιρείται από αυτόν η χρήση ορισμένων συγκεκριμένων εφαρμογών και υπηρεσιών που υπόκεινται σε “μηδενικό τέλος”, και ότι οι πελάτες αυτοί μπορούν, άπαξ και εξαντληθεί ο όγκος αυτός δεδομένων, να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν άνευ περιορισμών τις συγκεκριμένες αυτές εφαρμογές και υπηρεσίες, ενώ η κίνηση δεδομένων παρεμποδίζεται ή επιβραδύνεται όσον αφορά τις λοιπές διαθέσιμες εφαρμογές και υπηρεσίες»

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-807/18 και C-39/19,

με αντικείμενο αιτήσεις προδικαστικής απόφασης δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Fővárosi Törvényszék (πρωτοδικείο περιφέρειας πρωτεύουσας, Ουγγαρία), με αποφάσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2018, οι οποίες περιήλθαν στο Δικαστήριο στις 20 Δεκεμβρίου 2018 και στις 23 Ιανουαρίου 2019 αντιστοίχως, στο πλαίσιο των δικών

Telenor Magyarország Zrt.

κατά

Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Elnöke,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους Κ. Lenaerts, Πρόεδρο, R. Silva de Lapuerta, Αντιπρόεδρο, J.-C. Bonichot, M. Βηλαρά, E. Regan, S. Rodin και I. Jarukaitis, προέδρους τμήματος, E. Juhász, M. Plešić, J. Malenovský (εισηγητή), L. Bay Larsen, F. Biltgen, A. Kumin, N. Jääskinen και N. Wahl, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Campos Sánchez-Bordona

γραμματέας: I. Illéssy, διοικητικός υπάλληλος,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ουγγρική.

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζήτησεως της 17ης Δεκεμβρίου 2019,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Telenor Magyarország Zrt., εκπροσωπούμενη από τους A. Losonci και P. Galambos, επικουρούμενους από τον M. Orbán, ügynéd,
- ο Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Elnöke, εκπροσωπούμενος από τον I. Kun,
- η Ουγγρική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη αρχικώς από τον M. Z. Fehér και την Zs. Wagner, στη συνέχεια δε από τον πρώτο,
- η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Smolek και J. Vlácil, καθώς και από την A. Brabcová,
- η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους J. Möller και D. Klebs,
- η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την M. K. Bulterman και τον M. J. Langer,
- η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη αρχικώς από τον G. Hesse και την J. Schmoll, στη συνέχεια δε από την τελευταία,
- η Ρουμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη αρχικώς από τον C.-R. Cantăr, καθώς και από τις E. Gane, R. I. Hațieganu και A. Wellman, στη συνέχεια δε από τις τρεις τελευταίες,
- η Σλοβενική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις N. Pintar Gosenca και A. Dežman Mušič,
- η Φινλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την M. Pere,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους G. Braun και L. Havas, καθώς και από την L. Nicolae,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 4ης Μαρτίου 2020,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Οι αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως αφορούν την ερμηνεία του άρθρου 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2015/2120 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2015, για τη θέσπιση μέτρων σχετικά με την πρόσβαση στο ανοικτό διαδίκτυο και την τροποποίηση της οδηγίας 2002/22/ΕΚ για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 531/2012 για την περιαγωγή σε δημόσια δίκτυα κινητών επικοινωνιών εντός της Ένωσης (ΕΕ 2015, L 310, σ. 1).
- 2 Οι αιτήσεις αυτές υποβλήθηκαν στο πλαίσιο δύο ένδικων διαφορών μεταξύ της Telenor Magyarország Zrt. (στο εξής: Telenor) και του Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Elnöke (Προέδρου του Εθνικού Φορέα Μέσων Ενημέρωσης και Επικοινωνίας, Ουγγαρία) (στο εξής: Πρόεδρος του ΕΦΜΕΕ) με αντικείμενο δύο αποφάσεις με τις οποίες ο Πρόεδρος του ΕΦΜΕΕ διέταξε την εταιρία αυτή να παύσει να παρέχει ορισμένες υπηρεσίες πρόσβασης στο διαδίκτυο.

Το νομικό πλαίσιο

Ο κανονισμός 2015/2120

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 1, 3, 6 έως 9 και 11 του κανονισμού 2015/2120 αναφέρουν τα εξής:

«(1) Ο παρών κανονισμός αποσκοπεί στη θέσπιση κοινών κανόνων για τη διασφάλιση της ισότιμης και μη διακριτικής διαχείρισης της κίνησης κατά την παροχή υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο και των σχετικών δικαιωμάτων των τελικών χρηστών. Αποσκοπεί στο να προστατεύσει τους τελικούς χρήστες και παράλληλα να διασφαλίσει τη συνεχή λειτουργία του διαδικτυακού οικοσυστήματος ως κινητήριας δύναμης της καινοτομίας. [...]

[...]

(3) Τις τελευταίες δεκαετίες, το διαδίκτυο έχει αναπτυχθεί ως μια ανοικτή πλατφόρμα καινοτομίας με χαμηλά εμπόδια πρόσβασης των τελικών χρηστών, των παρόχων περιεχομένου, εφαρμογών και υπηρεσιών και των παρόχων υπηρεσιών πρόσβασης διαδικτύου. Το υφιστάμενο κανονιστικό πλαίσιο στοχεύει στην προώθηση της δυνατότητας των τελικών χρηστών να έχουν πρόσβαση και να διανέμουν πληροφορίες ή να εκτελούν εφαρμογές και υπηρεσίες της επιλογής τους. Ωστόσο, σημαντικός αριθμός τελικών χρηστών επηρεάζεται από τις πρακτικές διαχείρισης της κίνησης οι οποίες παρεμποδίζουν ή επιβραδύνουν συγκεκριμένες εφαρμογές ή υπηρεσίες. Οι τάσεις αυτές απαιτούν κοινούς κανόνες σε επίπεδο Ένωσης για τη διασφάλιση του ανοικτού χαρακτήρα του διαδικτύου και για την αποφυγή του κατακερματισμού της εσωτερικής αγοράς που οφείλεται στα μέτρα που λαμβάνουν τα επιμέρους κράτη μέλη.

[...]

(6) Οι τελικοί χρήστες θα πρέπει να διαθέτουν το δικαίωμα πρόσβασης και διανομής πληροφοριών και περιεχομένου, όπως επίσης και να χρησιμοποιούν και να παρέχουν εφαρμογές και υπηρεσίες άνευ διακρίσεων, μέσω της υπηρεσίας τους πρόσβασης στο διαδίκτυο. [...]

(7) Προκειμένου να ασκήσουν τα δικαιώματά τους να έχουν πρόσβαση και να διανέμουν πληροφορίες και περιεχόμενο και να χρησιμοποιούν και να παρέχουν εφαρμογές και υπηρεσίες της επιλογής τους, οι τελικοί χρήστες θα πρέπει να είναι ελεύθεροι να συμφωνούν με τους παρόχους υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο σχετικά με τις τιμές των συγκεκριμένων όγκων δεδομένων και ταχυτήτων των υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο. Οι συμφωνίες αυτές, καθώς και τυχόν εμπορικές πρακτικές που χρησιμοποιούνται από τους παρόχους υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο, δεν θα πρέπει να περιορίζουν την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών, παρακάμπτοντας έτσι τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού που διασφαλίζουν την πρόσβαση στο ανοικτό διαδίκτυο. Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές και οι λοιπές αρμόδιες αρχές θα πρέπει να είναι εξουσιοδοτημένες να παρεμβαίνουν κατά συμφωνιών ή εμπορικών πρακτικών οι οποίες, λόγω της κλίμακάς τους, οδηγούν σε καταστάσεις στις οποίες η επιλογή των τελικών καταναλωτών μειώνεται στην πράξη σημαντικά. Προς τον σκοπό αυτό, η αξιολόγηση των συμφωνιών και των εμπορικών πρακτικών θα πρέπει μεταξύ άλλων να λαμβάνει υπόψη τις αντίστοιχες θέσεις στην αγορά των οικείων παρόχων υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο, καθώς και των οικείων παρόχων περιεχομένου, εφαρμογών και υπηρεσιών. Οι εθνικές ρυθμιστικές και οι λοιπές αρμόδιες αρχές θα πρέπει να οφείλουν, ως μέρος των υποχρεώσεων τους παρακολούθησης και επιβολής, να παρεμβαίνουν όταν συμφωνίες ή εμπορικές πρακτικές έχουν ως αποτέλεσμα την υπονόμευση της ουσίας των δικαιωμάτων των τελικών χρηστών.

- (8) Κατά την παροχή υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο, οι πάροχοι των εν λόγω υπηρεσιών θα πρέπει να αντιμετωπίζουν την κίνηση στο διαδίκτυο ισότιμα, χωρίς διακρίσεις, περιορισμούς ή παρεμβάσεις, ανεξάρτητα από τον αποστολέα ή παραλήπτη, το περιεχόμενο, την εφαρμογή ή υπηρεσία ή τον τερματικό εξοπλισμό της. [...]
- (9) Στόχος της εύλογης διαχείρισης της κίνησης είναι να συμβάλει σε αποτελεσματική χρήση των πόρων του διαδικτύου και σε βέλτιστη χρήση της συνολικής ποιότητας μετάδοσης, ανταποκρινόμενη στις αντικειμενικά διαφορετικές απαιτήσεις της τεχνικής ποιότητας των υπηρεσιών για τις επιμέρους κατηγορίες κίνησης και, ως εκ τούτου, για το περιεχόμενο, τις εφαρμογές και τις υπηρεσίες που μεταδίδονται. Τα εύλογα μέτρα διαχείρισης της κίνησης που εφαρμόζουν οι πάροχοι υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο θα πρέπει να είναι διαφανή, να μην προκαλούν διακρίσεις, να είναι αναλογικά και να μη βασίζονται σε εμπορικά κριτήρια. [...]

[...]

- (11) Οι πρακτικές διαχείρισης της κίνησης που υπερβαίνουν αυτά τα εύλογα μέτρα διαχείρισης της κίνησης, παρεμποδίζοντας, επιβραδύνοντας, αλλοιώνοντας, περιορίζοντας, εισάγοντας παρεμβολές, υποβαθμίζοντας ή επιβάλλοντας διακρίσεις μεταξύ συγκεκριμένου περιεχομένου, εφαρμογών ή υπηρεσιών ή συγκεκριμένων κατηγοριών περιεχομένου, εφαρμογών ή υπηρεσιών, θα πρέπει να απαγορευθούν, με αιτιολογημένες και προσδιορισμένες εξαιρέσεις που θεσπίζονται στον παρόντα κανονισμό. Οι εν λόγω εξαιρέσεις θα πρέπει να υπόκεινται σε αυστηρή ερμηνεία και σε απαιτήσεις αναλογικότητας. Το συγκεκριμένο περιεχόμενο, οι συγκεκριμένες εφαρμογές και υπηρεσίες και οι συγκεκριμένες κατηγορίες τους θα πρέπει να προστατεύονται λόγω του αρνητικού αντίκτυπου στην επιλογή των τελικών χρηστών και την καινοτομία από την παρεμπόδιση ή από άλλα περιοριστικά μέτρα που δεν περιλαμβάνονται στις αιτιολογημένες εξαιρέσεις. [...]

- 4 Το άρθρο 1 του κανονισμού 2015/2120, με τίτλο «Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής», περιλαμβάνει την παράγραφο 1 που ορίζει τα ακόλουθα:

«Ο παρών κανονισμός θεσπίζει κοινούς κανόνες για τη διασφάλιση ισότιμης και μη διακριτικής διαχείρισης της κίνησης κατά την παροχή υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο και των σχετικών δικαιωμάτων των τελικών χρηστών.»

- 5 Κατά το άρθρο 2 του κανονισμού 2015/2120, οι ορισμοί του άρθρου 2 της οδηγίας 2002/21/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία πλαίσιο) (ΕΕ 2002, L 108, σ. 33), ισχύουν και για τους σκοπούς του κανονισμού 2015/2120.

- 6 Το άρθρο 3 του εν λόγω κανονισμού, με τίτλο «Διασφάλιση πρόσβασης στο ανοικτό διαδίκτυο», ορίζει στις παραγράφους 1 έως 3 τα εξής:

«1. Μέσω της υπηρεσίας πρόσβασης στο διαδίκτυο που διαθέτουν, οι τελικοί χρήστες έχουν το δικαίωμα να έχουν πρόσβαση και να διανέμουν πληροφορίες και περιεχόμενο, να χρησιμοποιούν και να παρέχουν εφαρμογές και υπηρεσίες και να χρησιμοποιούν τερματικό εξοπλισμό της επιλογής τους, ανεξαρτήτως του τύπου του τελικού χρήστη ή του παρόχου ή του τύπου, της προέλευσης ή του προορισμού της πληροφορίας, του περιεχομένου, της εφαρμογής ή της υπηρεσίας.

[...]

2. Οι συμφωνίες μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο και των τελικών χρηστών σχετικά με τις εμπορικές και τεχνικές προϋποθέσεις και τα χαρακτηριστικά των υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο, όπως η τιμή, ο όγκος των δεδομένων ή η ταχύτητα, καθώς και οποιεσδήποτε εμπορικές πρακτικές των παρόχων υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο, δεν περιορίζουν την άσκηση των δικαιωμάτων των τελικών χρηστών όπως προσδιορίζονται στην παράγραφο 1.

3. Οι πάροχοι υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο, όταν παρέχουν υπηρεσίες πρόσβασης στο διαδίκτυο, αντιμετωπίζουν ισότιμα κάθε κίνηση, χωρίς αποκλεισμούς, περιορισμούς ή παρεμβάσεις και ανεξαρτήτως του αποστολέα και του παραλήπτη, του περιεχομένου στο οποίο έχει γίνει πρόσβαση ή του διανεμηθέντος περιεχομένου, των χρησιμοποιούμενων ή παρεχόμενων εφαρμογών ή υπηρεσιών ή του χρησιμοποιούμενου τερματικού εξοπλισμού.

Το πρώτο εδάφιο δεν εμποδίζει τους παρόχους υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο από το να εφαρμόζουν εύλογα μέτρα διαχείρισης της κίνησης. Για να θεωρηθούν εύλογα, τα μέτρα αυτά πρέπει να είναι διαφανή και αναλογικά, να μην εισάγουν διακρίσεις και να μη βασίζονται σε εμπορικά κριτήρια, αλλά σε αντικειμενικά διαφορετικές απαιτήσεις τεχνικής ποιότητας των υπηρεσιών για συγκεκριμένες κατηγορίες κίνησης. Τα εν λόγω μέτρα δεν παρακολουθούν το συγκεκριμένο περιεχόμενο και δεν διατηρούνται πέραν του απαιτούμενου.

Οι πάροχοι υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο δεν εφαρμόζουν μέτρα διαχείρισης της κίνησης που υπερβαίνουν αυτά που ορίζονται στο δεύτερο εδάφιο και, κυρίως, δεν παρεμποδίζουν, επιβραδύνουν, αλλοιώνουν, περιορίζουν, εισάγουν παρεμβολές, υποβαθμίζουν ή επιβάλλουν διακρίσεις έναντι συγκεκριμένου περιεχομένου, εφαρμογών ή υπηρεσιών ή συγκεκριμένων κατηγοριών αυτών, εκτός αν αυτό είναι αναγκαίο και μόνο για όσο διάστημα είναι αναγκαίο, ούτως ώστε:

- α) να συμμορφωθούν με τις ενωσιακές νομοθετικές πράξεις ή την εθνική νομοθεσία που συμμορφώνεται με το ενωσιακό δίκαιο, στην οποία υπάγεται ο πάροχος υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο, ή με τα μέτρα που συμμορφώνονται με το ενωσιακό δίκαιο που θέτει σε εφαρμογή τις εν λόγω ενωσιακές νομοθετικές πράξεις ή εθνική νομοθεσία, μεταξύ άλλων και με τις αποφάσεις δικαστηρίων ή δημόσιων αρχών που διαθέτουν τις σχετικές αρμοδιότητες·
- β) να διασφαλίσουν την ακεραιότητα και την ασφάλεια του δικτύου, των υπηρεσιών που παρέχονται μέσω του εν λόγω δικτύου και του τερματικού εξοπλισμού των τελικών χρηστών·
- γ) να προλάβουν την εμφάνιση εμποδίων λόγω συμφόρησης του δικτύου και να αμβλύνουν τις επιπτώσεις από τυχόν εξαιρετική ή προσωρινή συμφόρηση του δικτύου, υπό την προϋπόθεση ότι ανάλογες κατηγορίες κίνησης αντιμετωπίζονται ισότιμα.»

- 7 Το άρθρο 5 του ίδιου κανονισμού, με τίτλο «Εποπτεία και επιβολή», προβλέπει στην παράγραφο 1, πρώτο εδάφιο, τα ακόλουθα:

«Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές παρακολουθούν στενά και διασφαλίζουν τη συμμόρφωση προς τα άρθρα 3 και 4 και προάγουν τη συνεχή διαθεσιμότητα της χωρίς αποκλεισμούς πρόσβασης στο διαδίκτυο σε επίπεδα ποιότητας που αντικατοπτρίζουν τις εξελίξεις στην τεχνολογία. Για τους σκοπούς αυτούς, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις σχετικά με τεχνικά χαρακτηριστικά, ελάχιστες απαιτήσεις ποιότητας υπηρεσιών και άλλα κατάλληλα και αναγκαία μέτρα σε έναν ή περισσότερους παρόχους ηλεκτρονικών επικοινωνιών στο κοινό, συμπεριλαμβανομένων των παρόχων υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο.»

Η οδηγία 2002/21

- 8 Το άρθρο 2 της οδηγίας 2002/21 περιέχει, μεταξύ άλλων, τους ακόλουθους ορισμούς:

«η) “Χρήστης”: κάθε φυσικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που χρησιμοποιεί ή ζητά διαθέσιμη στο κοινό υπηρεσία ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

θ) “Καταναλωτής”: κάθε φυσικό πρόσωπο που χρησιμοποιεί ή ζητά διαθέσιμη στο κοινό υπηρεσία ηλεκτρονικών επικοινωνιών για σκοπούς που δεν εμπίπτουν στο πεδίο της εμπορικής ή επιχειρηματικής δραστηριότητάς του ή του επαγγέλματός του.

[...]

ιδ) “Τελικός χρήστης”: χρήστης που δεν παρέχει δημόσια δίκτυα επικοινωνιών ή υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών διαθέσιμες στο κοινό.

[...]»

Οι διαφορές των κύριων δικών και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 9 Η Telenor, η οποία εδρεύει στην Ουγγαρία, είναι σημαντικός παράγοντας στον τομέα των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών. Παρέχει, μεταξύ άλλων, υπηρεσίες πρόσβασης στο διαδίκτυο. Μεταξύ των υπηρεσιών που προτείνει στους δυνητικούς πελάτες της περιλαμβάνονται δύο πακέτα υπηρεσιών που ονομάζονται, αντιστοίχως, «MyChat» και «MyMusic».
- 10 Το «MyChat» είναι πακέτο υπηρεσιών που παρέχει τη δυνατότητα στους πελάτες που το επιλέγουν, πρώτον, να αγοράζουν όγκο δεδομένων ενός GB και να τον χρησιμοποιούν άνευ περιορισμών μέχρι την εξάντλησή του, έχοντας ελεύθερη πρόσβαση στις διαθέσιμες εφαρμογές και υπηρεσίες, χωρίς να αφαιρείται από τον εν λόγω όγκο δεδομένων η χρήση έξι συγκεκριμένων εφαρμογών διαδικτυακής επικοινωνίας, ήτοι των Facebook, Facebook Messenger, Instagram, Twitter, Viber και Whatsapp, τα οποία υπόκεινται σε τέλος αποκαλούμενο «μηδενικό τέλος». Δεύτερον, το εν λόγω πακέτο υπηρεσιών προβλέπει ότι, άπαξ και εξαντληθεί ο προμνησθείς όγκος δεδομένων, οι πελάτες που το έχουν επιλέξει μπορούν να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν άνευ περιορισμών τις ανωτέρω έξι συγκεκριμένες εφαρμογές, ενώ η κίνηση δεδομένων επιβραδύνεται όσον αφορά τις λοιπές διαθέσιμες εφαρμογές και υπηρεσίες.
- 11 Το «MyMusic» είναι πακέτο υπηρεσιών που διακρίνεται σε τρία επιμέρους πακέτα που αποκαλούνται, αντιστοίχως, «MyMusic Start», «MyMusic Nonstop» και «MyMusic Deezer», στα οποία έχουν πρόσβαση οι πελάτες που διαθέτουν προϋφιστάμενο πακέτο υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο και τα οποία παρέχουν τη δυνατότητα σε όσους τα επιλέγουν, πρώτον, να ακούν μουσική μέσω διαδικτύου, χρησιμοποιώντας, ειδικότερα, τέσσερις εφαρμογές μετάδοσης μουσικής, ήτοι τις Apple Music, Deezer, Spotify και Tidal, καθώς και έξι υπηρεσίες ραδιοφωνίας, χωρίς η χρήση των εν λόγω εφαρμογών και υπηρεσιών, οι οποίες υπόκεινται σε «μηδενικό τέλος», να αφαιρείται από τον όγκο δεδομένων που περιλαμβάνει το αγορασθέν πακέτο. Δεύτερον, το πακέτο υπηρεσιών αυτό προβλέπει ότι, άπαξ και εξαντληθεί ο όγκος δεδομένων, οι πελάτες που το έχουν επιλέξει μπορούν να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν άνευ περιορισμών τις συγκεκριμένες αυτές εφαρμογές και υπηρεσίες, ενώ η κίνηση δεδομένων επιβραδύνεται ή παρεμποδίζεται όσον αφορά τις λοιπές διαθέσιμες εφαρμογές και υπηρεσίες.
- 12 Η Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (Εθνικός Φορέας Μέσων Ενημέρωσης και Επικοινωνίας, Ουγγαρία), αφού κίνησε δύο διαδικασίες προκειμένου να ελέγξει αν τα πακέτα «MyChat» και «MyMusic» είναι συμβατά προς το άρθρο 3 του κανονισμού 2015/2120, εξέδωσε δύο αποφάσεις με

τις οποίες έκρινε ότι τα εν λόγω πακέτα υπηρεσιών προέβλεπαν μέτρα διαχείρισης της κίνησης που δεν συμβιβάζονταν με την υποχρέωση περί ισότιμης και χωρίς διακρίσεις μεταχείρισης την οποία επιβάλλει η παράγραφος 3 του άρθρου αυτού και ότι η Telenor όφειλε να παύσει να τα διαθέτει.

- 13 Οι δύο αυτές αποφάσεις επικυρώθηκαν ακολούθως με δύο αποφάσεις του Προέδρου του ΕΦΜΕΕ, ο οποίος έκρινε, ειδικότερα, ότι η εξέταση της συμβατότητας των μέτρων διαχείρισης της κίνησης προς το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού 2015/2120 δεν απαιτούσε αξιολόγηση του αντίκτυπου των μέτρων αυτών στην άσκηση των δικαιωμάτων των τελικών χρηστών, όπως αυτά καθορίζονται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού.
- 14 Η Telenor προσέβαλε τις δύο αυτές αποφάσεις του Προέδρου του ΕΦΜΕΕ ενώπιον του Fővárosi Törvényszék (πρωτοδικείου περιφέρειας πρωτεύουσας, Ουγγαρία).
- 15 Στο πλαίσιο αυτό, η Telenor υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι τα πακέτα υπηρεσιών «MyChat» και «MyMusic» αποτελούν μέρος συμφωνιών συναφθεισών με τους πελάτες της και ότι, ως τέτοιες, μπορούν να εμπίπτουν μόνο στο άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 2015/2120, αποκλεισμένου του άρθρου 3, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού, το οποίο αφορά αποκλειστικώς τα μέτρα διαχείρισης της κίνησης που εφαρμόζουν μονομερώς οι πάροχοι υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο. Επιπλέον, και εν πάση περιπτώσει, για να καθορισθεί αν τέτοια πακέτα υπηρεσιών είναι συμβατά με τη δεύτερη από τις ανωτέρω διατάξεις, είναι αναγκαίο, όπως και για την εξέταση της συμβατότητάς τους με την πρώτη εξ αυτών, να αξιολογηθεί ο αντίκτυπός τους στην άσκηση των δικαιωμάτων των τελικών χρηστών. Κατά συνέπεια, τα προμνησθέντα πακέτα υπηρεσιών δεν θα μπορούσαν να θεωρηθούν ασύμβατα προς το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού 2015/2120 για τον λόγο και μόνον ότι προβλέπουν μέτρα διαχείρισης της κίνησης τα οποία δεν συνάδουν με την υποχρέωση ισότιμης και χωρίς διακρίσεις μεταχείρισης που επιβάλλει η διάταξη αυτή, όπως υποστήριξε ο Πρόεδρος του ΕΦΜΕΕ.
- 16 Αμυνόμενος, ο τελευταίος υποστηρίζει, μεταξύ άλλων, ότι το ζήτημα βάσει ποιας διατάξεως του άρθρου 3 του κανονισμού 2015/2120 πρέπει να εξετάζεται συγκεκριμένη συμπεριφορά δεν εξαρτάται από τον τύπο της συμπεριφοράς αυτής, αλλά από το περιεχόμενό της. Επιπροσθέτως, υποστηρίζει ότι, αντιθέτως προς την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού, η οποία επιβάλλει να αξιολογείται ο αντίκτυπος τον οποίο έχουν οι συμφωνίες και οι εμπορικές πρακτικές που εφαρμόζουν οι πάροχοι υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο στην άσκηση των δικαιωμάτων των τελικών χρηστών, η παράγραφος 3 του εν λόγω άρθρου απαγορεύει όλα τα μέτρα μη ισότιμης ή εισάγουσας διακρίσεις διαχείρισης της κίνησης, χωρίς να είναι σκόπιμο να γίνεται διάκριση μεταξύ των μέτρων που έχουν τεθεί σε εφαρμογή μέσω συμφωνίας μεταξύ τελικού χρήστη και παρόχου και εκείνων που στηρίζονται σε εμπορική πρακτική του τελευταίου. Επιπλέον, όλα τα εν λόγω μέτρα απαγορεύονται αυτά καθεαυτά και, κατά συνέπεια, χωρίς να είναι αναγκαίο να αξιολογηθεί ο αντίκτυπός τους στην άσκηση των δικαιωμάτων των τελικών χρηστών.
- 17 Αφού επισήμανε ότι ο κανονισμός 2015/2120 αποσκοπεί στη διασφάλιση της ουδετερότητας του διαδικτύου και ότι, ως εκ τούτου, έχει μείζονα σημασία, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά, κατ' ουσίαν, ότι οι ενώπιόν του εκκρεμείς διαφορές εγείρουν δύο σειρές νέων νομικών ζητημάτων που αφορούν κεντρική διάταξη του κανονισμού αυτού.
- 18 Συναφώς, επισημαίνει, πρώτον, ότι, παράλληλα προς τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 3 του κανονισμού 2015/2120, οι οποίες εγγυώνται ορισμένα δικαιώματα στους τελικούς χρήστες υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο και απαγορεύουν στους παρόχους τέτοιων υπηρεσιών την εφαρμογή συμφωνιών ή εμπορικών πρακτικών που περιορίζουν την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών, η παράγραφος 3 του προμνησθέντος άρθρου 3 καθιερώνει γενική υποχρέωση ισότιμης και χωρίς διακρίσεις μεταχείρισης της κίνησης. Εντούτοις, από το γράμμα του κανονισμού αυτού δεν καθίσταται δυνατόν να καθορισθεί αν εμπίπτουν στην παράγραφο 2, στην παράγραφο 3 ή στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 3 του εν λόγω κανονισμού πακέτα διατιθέμενα από τον πάροχο υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω συμφωνιών συναφθεισών με τους πελάτες του και τα οποία

προβλέπουν ότι οι πελάτες απολαμβάνουν «μηδενικού τέλους» που τους παρέχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν άνευ περιορισμών ορισμένες συγκεκριμένες εφαρμογές και υπηρεσίες, χωρίς η σχετική χρήση να αφαιρείται από τον αγορασθέντα όγκο δεδομένων, και ότι, άπαξ και εξαντληθεί ο όγκος αυτός δεδομένων, η κίνηση παρεμποδίζεται ή επιβραδύνεται όσον αφορά τις λοιπές διαθέσιμες εφαρμογές και υπηρεσίες.

19 Δεύτερον, από το γράμμα των δύο αυτών παραγράφων ωσαύτως δεν προκύπτει εξάλλου, αφού καθορισθεί ποια ή ποιες από τις παραγράφους αυτές έχουν εφαρμογή σε τέτοια συμπεριφορά, ποια μεθοδολογία πρέπει να εφαρμοστεί προκειμένου να καθορισθεί αν η συμπεριφορά αυτή είναι συμβατή με τον κανονισμό 2015/2120.

20 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Fővárosi Törvényszék (πρωτοδικείο περιφέρειας πρωτεύουσας) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα, τα οποία έχουν πανομοιότυπη διατύπωση στις υποθέσεις C-807/18 και C-39/19:

«1) Πρέπει να ερμηνευθεί υπό το πρίσμα του άρθρου 3, παράγραφος 2, του [κανονισμού 2015/2120], η εμπορική συμφωνία μεταξύ του παρόχου υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο και του τελικού χρήστη, βάσει της οποίας ο πάροχος υπηρεσιών χρεώνει στον τελικό χρήστη μηδενικό τέλος αναφορικά με ορισμένες εφαρμογές (δηλαδή, η κίνηση δεδομένων την οποία συνεπάγεται μια συγκεκριμένη εφαρμογή δεν υπολογίζεται στην κατανάλωση δεδομένων ούτε επιβραδύνει την ταχύτητά της μετά την εξάντληση του συμφωνηθέντος όγκου δεδομένων), και βάσει της οποίας ο εν λόγω πάροχος προβαίνει σε διάκριση η οποία περιορίζεται στους όρους της εμπορικής συμφωνίας που συνάπτεται με τον τελικό χρήστη και η οποία αφορά μόνον τον τελικό χρήστη που είναι συμβαλλόμενο μέρος στην εν λόγω συμφωνία και όχι τον τελικό χρήστη που δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος σε αυτήν;

2) Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, έχει η παράγραφος 3 του άρθρου 3 του κανονισμού [2015/2120] την έννοια ότι, προκειμένου να διαπιστωθεί παράβαση –λαμβανομένης υπόψη και της αιτιολογικής σκέψης 7 του κανονισμού– απαιτείται αξιολόγηση βάσει του αντίκτυπου και της αγοράς, ώστε να εξακριβωθεί αν τα μέτρα που έλαβε ο πάροχος υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο περιορίζουν ουσιωδώς –και, αν ναι, σε ποιον βαθμό– τα δικαιώματα που απονέμει στον τελικό χρήστη το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού;

3) Ανεξάρτητα από το πρώτο και το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, έχει η παράγραφος 3 του άρθρου 3 του κανονισμού [2015/2120] την έννοια ότι η προβλεπόμενη από αυτήν απαγόρευση είναι γενικού και αντικειμενικού χαρακτήρα, με αποτέλεσμα να απαγορεύεται κάθε μέτρο διαχείρισης της κίνησης δεδομένων το οποίο εισάγει διαφορές μεταξύ συγκεκριμένων περιεχομένων διαδικτύου, τούτο δε ανεξαρτήτως του αν ο πάροχος υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο εισάγει τις διαφορές αυτές μέσω συμφωνίας, εμπορικής πρακτικής ή άλλου είδους συμπεριφοράς;

4) Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο τρίτο ερώτημα, μπορεί επίσης να συντρέχει παράβαση του άρθρου 3, παράγραφος 3, του κανονισμού εκ μόνου του λόγου ότι υπάρχει δυσμενής διάκριση, χωρίς να απαιτείται επιπλέον αξιολόγηση της αγοράς και του αντίκτυπου, με αποτέλεσμα να μην είναι απαραίτητη στην περίπτωση αυτή η αξιολόγηση σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 3 του κανονισμού [2015/2120];»

21 Με απόφαση του Προέδρου του Δικαστηρίου της 8ης Μαρτίου 2019 αποφασίστηκε η συνεκδίκαση των υποθέσεων C-807/18 και C-39/19 προς διευκόλυνση της έγγραφης και της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής απόφασης.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

- 22 Με τα τέσσερα ερωτήματά του, τα οποία πρέπει να εξετασθούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινισθεί αν το άρθρο 3 του κανονισμού 2015/2120 έχει την έννοια ότι πακέτα υπηρεσιών διατιθέμενα από τον πάροχο υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω συμφωνιών συναφθεισών με τελικούς χρήστες δυνάμει των οποίων οι τελευταίοι μπορούν να αγοράζουν πακέτο υπηρεσιών που τους παρέχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν άνευ περιορισμών συγκεκριμένο όγκο δεδομένων, χωρίς να αφαιρείται από αυτόν η χρήση συγκεκριμένων εφαρμογών και υπηρεσιών που υπόκεινται σε «μηδενικό τέλος», μετά δε την εξάντληση του εν λόγω όγκου δεδομένων οι τελικοί χρήστες μπορούν να συνεχίζουν να χρησιμοποιούν άνευ περιορισμών τις συγκεκριμένες αυτές εφαρμογές και υπηρεσίες, ενώ η κίνηση δεδομένων παρεμποδίζεται ή επιβραδύνεται όσον αφορά τις λοιπές διαθέσιμες εφαρμογές και υπηρεσίες, δεν είναι συμβατά με την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού, σε συνδυασμό με την παράγραφο 1 και, εναλλακτικώς ή σωρευτικώς, με την παράγραφο 3 του προμνησθέντος άρθρου.
- 23 Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 2015/2120, αφενός, οι συμφωνίες μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο και των τελικών χρηστών και, αφετέρου, οι εμπορικές πρακτικές που εφαρμόζουν οι πάροχοι αυτοί δεν πρέπει να περιορίζουν την άσκηση των δικαιωμάτων των τελικών χρηστών, όπως αυτά καθορίζονται στην παράγραφο 1 του εν λόγω άρθρου. Τα δικαιώματα αυτά περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, όπως προκύπτει από την τελευταία αυτή διάταξη, η οποία διευκρινίζεται με την αιτιολογική σκέψη 6 του κανονισμού 2015/2120, το δικαίωμα χρήσεως περιεχομένου, εφαρμογών και υπηρεσιών μέσω υπηρεσίας πρόσβασης στο διαδίκτυο, καθώς και το δικαίωμα παροχής τέτοιου περιεχομένου και τέτοιων εφαρμογών και υπηρεσιών μέσω της εν λόγω υπηρεσίας πρόσβασης.
- 24 Το δε άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού 2015/2120 προβλέπει κατ' αρχάς, στο πρώτο εδάφιο, ότι οι πάροχοι υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο αντιμετωπίζουν κάθε κίνηση ισότιμα και χωρίς διακρίσεις, περιορισμούς ή παρεμβάσεις, ανεξαρτήτως, μεταξύ άλλων, των χρησιμοποιούμενων εφαρμογών ή υπηρεσιών.
- 25 Η διάταξη αυτή ορίζει στη συνέχεια, στο δεύτερο εδάφιο, ότι το πρώτο εδάφιο αυτής δεν εμποδίζει τους παρόχους υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο να εφαρμόζουν εύλογα μέτρα διαχείρισης της κίνησης, διευκρινίζοντας ότι, για να θεωρηθούν εύλογα, τα μέτρα αυτά πρέπει, πρώτον, να είναι διαφανή, αναλογικά και να μην εισάγουν διακρίσεις, δεύτερον, να μη βασίζονται σε εμπορικά κριτήρια, αλλά σε αντικειμενικά διαφορετικές απαιτήσεις για συγκεκριμένες κατηγορίες κίνησης και, τρίτον, να μην αφορούν την παρακολούθηση του περιεχομένου και να μην διατηρούνται πέραν του απαιτούμενου χρόνου.
- 26 Τέλος στο τρίτο της εδάφιο, η προμνησθείσα διάταξη προβλέπει ότι οι πάροχοι υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο δεν πρέπει να εφαρμόζουν μέτρα διαχείρισης της κίνησης τα οποία να υπερβαίνουν αυτά που καθορίζονται στο δεύτερο εδάφιο και, ειδικότερα, ότι δεν πρέπει να παρεμποδίζουν, να επιβραδύνουν, να αλλοιώνουν, να περιορίζουν, να εισάγουν παρεμβολές, να υποβαθμίζουν ή να επιβάλουν διακρίσεις έναντι συγκεκριμένων εφαρμογών ή υπηρεσιών ή συγκεκριμένων κατηγοριών αυτών, εκτός αν αυτό είναι αναγκαίο, για ορισμένο διάστημα, είτε προκειμένου να συμμορφωθούν με ενωσιακές νομοθετικές πράξεις, με εθνική νομοθεσία σύμφωνη με το ενωσιακό δίκαιο ή με μέτρα που θέτουν σε εφαρμογή τις εν λόγω ενωσιακές νομοθετικές πράξεις ή την εν λόγω εθνική νομοθεσία, είτε προκειμένου να διασφαλίσουν την ακεραιότητα και την ασφάλεια του δικτύου, των υπηρεσιών που παρέχονται μέσω του εν λόγω δικτύου, καθώς και του τερματικού εξοπλισμού των τελικών χρηστών, είτε προκειμένου να προλάβουν την εμφάνιση εμποδίων λόγω συμφόρησης του δικτύου ή προκειμένου να αμβλύνουν τις επιπτώσεις της.

- 27 Οι ως άνω διατάξεις αποσκοπούν, όπως προκύπτει από το άρθρο 1 του κανονισμού 2015/2120 και όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 27 έως 29 των προτάσεων του, στη διασφάλιση ισότιμης και χωρίς διακρίσεις μεταχείρισης της κίνησης κατά την παροχή υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο, καθώς και στη διασφάλιση των σχετικών δικαιωμάτων των τελικών χρηστών.
- 28 Δεδομένου ότι η συμμόρφωση με τις ως άνω διατάξεις και, μέσω αυτών, με τους σκοπούς που επιδιώκει ο κανονισμός 2015/2120 διασφαλίζεται, σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού αυτού, από τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές, σε αυτές εναπόκειται, υπό τον έλεγχο των εθνικών δικαστηρίων και υπό το πρίσμα των διευκρινίσεων που παρέχει το Δικαστήριο, να κρίνουν, κατά περίπτωση, αν η τάδε ή η δείνα συμπεριφορά ενός συγκεκριμένου παρόχου υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο εμπίπτει, λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών της, είτε στο άρθρο 3, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού, είτε στο άρθρο 3, παράγραφος 3, του ίδιου κανονισμού, είτε ακόμη στις διατάξεις αυτές σωρευτικώς, αρχίζοντας τον εκ μέρους τους έλεγχο, στην τελευταία περίπτωση, από τη μία ή την άλλη εκ των εν λόγω διατάξεων. Οσάκις εθνική ρυθμιστική αρχή θεωρεί ότι η τάδε ή η δείνα συμπεριφορά συγκεκριμένου παρόχου υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο είναι, στο σύνολό της, ασύμβατη προς το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού 2015/2120, δύναται να μην εξετάσει αν η συμπεριφορά αυτή είναι ασύμβατη και προς το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού.
- 29 Εν προκειμένω, από τα στοιχεία που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο προκύπτει ότι τα επίμαχα στην υπόθεση της κύριας δίκης πακέτα υπηρεσιών έχουν –όπως προκύπτει από το γράμμα των προδικαστικών ερωτημάτων και από το περιεχόμενο των δύο αποφάσεων περί παραπομπής, όπως αυτά συνοψίσθηκαν στις σκέψεις 9 έως 11 και 18 της παρούσας απόφασης– τέσσερα χαρακτηριστικά. Πρώτον, ο πάροχος υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο, ο οποίος διαμόρφωσε τα πακέτα, τα προτείνει στους δυνητικούς πελάτες του στην Ουγγαρία, πριν τα διαθέσει μέσω διμερών συμφωνιών με τους ενδιαφερόμενους. Δεύτερον, τα εν λόγω πακέτα υπηρεσιών παρέχουν σε κάθε πελάτη που τα έχει αγοράσει το δικαίωμα να χρησιμοποιεί άνευ περιορισμών, εντός των ορίων του όγκου δεδομένων που περιλαμβάνεται στο πακέτο υπηρεσιών το οποίο αγόρασε από τον πάροχο υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο, όλες τις διαθέσιμες εφαρμογές και υπηρεσίες, χωρίς ωστόσο να αφαιρείται από τον όγκο αυτόν η χρήση ορισμένων συγκεκριμένων εφαρμογών και υπηρεσιών που υπόκεινται σε «μηδενικό τέλος». Τρίτον, τα εν λόγω πακέτα υπηρεσιών προβλέπουν ότι, άπαξ και εξαντληθεί ο αγορασθείς όγκος δεδομένων, κάθε πελάτης που τα έχει επιλέξει μπορεί να συνεχίσει να χρησιμοποιεί άνευ περιορισμών τις συγκεκριμένες αυτές εφαρμογές και υπηρεσίες. Τέταρτον, η εξάντληση του όγκου δεδομένων που περιλαμβάνει το υποκείμενο στους ως άνω όρους πακέτο υπηρεσιών έχει ως αποτέλεσμα ο πάροχος υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο να εφαρμόζει ως προς τον οικείο πελάτη επιβράδυνση ή παρεμπόδιση της κίνησης σε σχέση με τη χρήση οιασδήποτε εφαρμογής ή υπηρεσίας πλην εκείνων που υπόκεινται στο προμνησθέν μηδενικό τέλος.
- 30 Όσον αφορά, πρώτον, το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 2015/2120, σε συνδυασμό με το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, πρέπει να παρατηρηθεί εκ προοιμίου ότι η δεύτερη από τις διατάξεις αυτές προβλέπει ότι τα δικαιώματα τα οποία εγγυάται στους τελικούς χρήστες υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο ασκούνται «μέσω της υπηρεσίας πρόσβασης στο διαδίκτυο που διαθέτουν», και ότι η πρώτη από τις διατάξεις αυτές απαιτεί να μην συνεπάγεται η υπηρεσία αυτή περιορισμό της άσκησης των εν λόγω δικαιωμάτων.
- 31 Εξάλλου, από το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 2015/2120, σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη 7 του κανονισμού αυτού, προκύπτει ότι οι υπηρεσίες συγκεκριμένου παρόχου πρόσβασης στο διαδίκτυο πρέπει να αξιολογούνται υπό το πρίσμα της προμνησθείσας απαιτήσεως από τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές, οι οποίες ενεργούν βάσει του άρθρου 5 του εν λόγω κανονισμού, και υπό τον έλεγχο των αρμόδιων εθνικών δικαστηρίων, λαμβανομένων υπόψη τόσο των συμφωνιών που συνάπτει ο πάροχος αυτός με τους τελικούς χρήστες όσο και των εμπορικών πρακτικών που εφαρμόζει ο εν λόγω πάροχος.

- 32 Συναφώς, παρατηρείται, πρώτον, ότι το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 2015/2120 αφορά τις «συμφωνίες» με τις οποίες ένας πάροχος υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο, αφενός, και ένας τελικός χρήστης, αφετέρου, συμφωνούν τις εμπορικές και τεχνικές προϋποθέσεις, καθώς και τα χαρακτηριστικά των υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο που πρέπει να παρέχει ο πρώτος στον δεύτερο, όπως η πληρωτέα τιμή και ο αντίστοιχος όγκος δεδομένων, καθώς και η αντίστοιχη ταχύτητα.
- 33 Όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 7 του κανονισμού 2015/2120, οι συμφωνίες αποτελούν την απτή έκφραση της ελευθερίας κάθε τελικού χρήστη να επιλέγει τις υπηρεσίες μέσω των οποίων προτίθεται να ασκήσει τα δικαιώματα που εγγυάται ο κανονισμός αυτός, αναλόγως των χαρακτηριστικών τους. Εντούτοις, η ίδια αιτιολογική σκέψη προσθέτει ότι οι συμφωνίες αυτές δεν πρέπει να περιορίζουν την άσκηση των δικαιωμάτων των τελικών χρηστών ούτε, κατά συνέπεια, να καθιστούν δυνατή την καταστρατήγηση των διατάξεων του εν λόγω κανονισμού που διασφαλίζουν την πρόσβαση στο ανοικτό διαδίκτυο.
- 34 Ως προς τις «εμπορικές πρακτικές» περί των οποίων γίνεται λόγος στο άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 2015/2120, η διάταξη αυτή διευκρινίζει ότι πρόκειται για πρακτικές «των παρόχων» υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο. Επομένως, δεν θεωρείται ότι εκφράζουν σύμπτωση των βουλήσεων του εκάστοτε προμηθευτή και του τελικού χρήστη, αντιθέτως προς τις «συμφωνίες» στις οποίες αναφέρεται παράλληλα η εν λόγω διάταξη.
- 35 Στις εμπορικές πρακτικές αυτές μπορούν να περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η συμπεριφορά ενός παρόχου υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο η οποία συνίσταται στην προσφορά παραλλαγών ή ειδικών συνδυασμών των υπηρεσιών αυτών στους δυνητικούς πελάτες του προκειμένου να ικανοποιηθούν οι προσδοκίες και οι προτιμήσεις των μεν και των δε, και, ενδεχομένως, η σύναψη με καθέναν εξ αυτών ατομικής συμφωνίας, με πιθανή συνέπεια την εφαρμογή ενός κατά το μάλλον ή ήττον σημαντικού αριθμού συμφωνιών πανομοιότυπου ή παρόμοιου περιεχομένου, αναλόγως των εκάστοτε προσδοκιών και προτιμήσεων. Εντούτοις, όπως και οι συμφωνίες στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 2015/2120, οι εν λόγω εμπορικές πρακτικές δεν πρέπει να περιορίζουν την άσκηση των δικαιωμάτων των τελικών χρηστών ούτε, κατά συνέπεια, να καθιστούν δυνατή την καταστρατήγηση των διατάξεων του εν λόγω κανονισμού που διασφαλίζουν την πρόσβαση στο ανοικτό διαδίκτυο.
- 36 Δεύτερον, από το άρθρο 2 του κανονισμού 2015/2120 και από τις διατάξεις της οδηγίας 2002/21 στις οποίες παραπέμπει το άρθρο αυτό, ιδίως από το άρθρο 2, στοιχεία η', θ' και ιδ', αυτής, προκύπτει ότι η έννοια των «τελικών χρηστών» περιλαμβάνει κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που χρησιμοποιεί ή ζητεί διαθέσιμη στο κοινό υπηρεσία ηλεκτρονικών επικοινωνιών, πλην των προσώπων που παρέχουν δημόσια δίκτυα επικοινωνιών ή υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών διαθέσιμες στο κοινό. Επομένως, η έννοια αυτή αφορά τόσο τους καταναλωτές όσο και τους επαγγελματίες, όπως επιχειρήσεις ή νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.
- 37 Εξάλλου, η εν λόγω έννοια περιλαμβάνει τόσο φυσικά ή νομικά πρόσωπα που χρησιμοποιούν ή ζητούν υπηρεσίες πρόσβασης στο διαδίκτυο με σκοπό την πρόσβαση σε περιεχόμενο, εφαρμογές και υπηρεσίες, όσο και εκείνα που βασίζονται στην πρόσβαση στο διαδίκτυο για την παροχή περιεχομένου, εφαρμογών και υπηρεσιών.
- 38 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, και η αιτιολογική σκέψη 6 του κανονισμού 2015/2120 ωσαύτως αναφέρονται συγκεκριμένα στις δύο αυτές κατηγορίες τελικών χρηστών, των οποίων επιβεβαιώνουν το δικαίωμα, ειδικότερα, στην πρόσβαση σε πληροφορίες και σε περιεχόμενο, καθώς και στη χρήση εφαρμογών και υπηρεσιών, αλλά και στη μετάδοση πληροφοριών και περιεχομένου, καθώς και στην παροχή εφαρμογών και υπηρεσιών.

- 39 Ως εκ τούτου, η ενδεχόμενη ύπαρξη απαγορευόμενου περιορισμού στην άσκηση των δικαιωμάτων των τελικών χρηστών, όπως διευκρινίσθηκε στη σκέψη 30 της παρούσας απόφασης, πρέπει να εκτιμάται λαμβανομένων υπόψη του αντίκτυπου που έχουν οι συμφωνίες ή οι εμπορικές πρακτικές ενός συγκεκριμένου παρόχου υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο επί των δικαιωμάτων, όχι μόνον των επαγγελματιών και των καταναλωτών που χρησιμοποιούν ή ζητούν υπηρεσίες πρόσβασης στο διαδίκτυο με σκοπό την πρόσβαση σε περιεχόμενο, εφαρμογές και υπηρεσίες, αλλά και των επαγγελματιών που στηρίζονται σε τέτοιες υπηρεσίες πρόσβασης στο διαδίκτυο με σκοπό την παροχή του περιεχομένου, των εφαρμογών και των υπηρεσιών αυτών. Συναφώς, από την αιτιολογική σκέψη 7 του κανονισμού 2015/2120 προκύπτει ότι, κατά την αξιολόγηση των συμφωνιών και των εμπορικών πρακτικών του οικείου παρόχου, είναι ακριβώς αναγκαίο να λαμβάνονται υπόψη, μεταξύ άλλων στοιχείων, οι θέσεις στην αγορά αυτής της κατηγορίας επαγγελματιών.
- 40 Τρίτον, το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 2015/2120 αναφέρεται, στο πλαίσιο για το οποίο έγινε λόγος στην προηγούμενη σκέψη, στις «συμφωνίες» και στις «εμπορικές πρακτικές» ενός συγκεκριμένου παρόχου υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο, χρησιμοποιώντας, σε πολλές γλωσσικές αποδόσεις του, τον πληθυντικό αριθμό.
- 41 Επιπλέον, η αιτιολογική σκέψη 7 του κανονισμού 2015/2120 διευκρινίζει ότι, για να εκτιμηθεί η τυχόν ύπαρξη περιορισμού στην άσκηση των δικαιωμάτων των τελικών χρηστών, πρέπει να καθορισθεί αν οι συμφωνίες και οι εμπορικές πρακτικές ενός τέτοιου παρόχου συνεπάγονται, λόγω της «κλίμακας» τους, καταστάσεις στις οποίες η επιλογή των τελικών καταναλωτών μειώνεται σημαντικά, λαμβανομένων υπόψη, μεταξύ άλλων, των θέσεων στην αγορά των οικείων παρόχων υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο, καθώς και των οικείων παρόχων περιεχομένου, εφαρμογών και υπηρεσιών.
- 42 Ως εκ τούτου, πρόθεση του νομοθέτη της Ένωσης δεν ήταν να περιορίσει την αξιολόγηση των συμφωνιών και των εμπορικών πρακτικών ενός συγκεκριμένου παρόχου υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο στην τάδε ή τη δείνα συμφωνία ή στην τάδε ή τη δείνα εμπορική πρακτική, εξεταζόμενη μεμονωμένα, αλλά να προβλέψει επίσης τη διενέργεια αξιολόγησης όλων των συμφωνιών και των εμπορικών πρακτικών του εν λόγω παρόχου.
- 43 Λαμβανομένων υπόψη των διαφορών αυτών στοιχείων, επισημαίνεται, κατ' αρχάς, ότι συμφωνία με την οποία συγκεκριμένος πελάτης επιλέγει πακέτο υπηρεσιών το οποίο συνεπάγεται ότι, άπαξ και εξαντληθεί ο όγκος δεδομένων που περιλαμβάνεται στο αγορασθέν πακέτο, ο πελάτης αυτός διαθέτει απεριόριστη πρόσβαση μόνο σε ορισμένες εφαρμογές και υπηρεσίες που υπόκεινται σε «μηδενικό τέλος», μπορεί να επιφέρει περιορισμό στην άσκηση των δικαιωμάτων που προβλέπονται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 2015/2120. Η συμβατότητα τέτοιας συμφωνίας με το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού πρέπει να εκτιμάται κατά περίπτωση, υπό το πρίσμα των παραμέτρων που μνημονεύονται στην αιτιολογική σκέψη 7 του εν λόγω κανονισμού.
- 44 Περαιτέρω, τέτοια πακέτα υπηρεσιών, τα οποία συνιστούν εμπορική πρακτική κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 2015/2120, είναι ικανά, λαμβανομένου υπόψη του σωρευτικού αντίκτυπου των συμφωνιών στις οποίες μπορούν να καταλήξουν, να αυξάνουν τη χρήση κάποιων συγκεκριμένων εφαρμογών και κάποιων συγκεκριμένων υπηρεσιών, ήτοι εκείνων που μπορούν να χρησιμοποιούνται άνευ περιορισμών με «μηδενικό τέλος» άπαξ και εξαντληθεί ο όγκος δεδομένων που περιλαμβάνεται στο πακέτο υπηρεσιών που αγοράζουν οι πελάτες, και, συνακόλουθα, να μειώνουν τη χρήση των λοιπών διαθέσιμων εφαρμογών και υπηρεσιών, λαμβανομένων υπόψη των μέτρων με τα οποία ο συγκεκριμένος πάροχος υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο καθιστά τη χρήση αυτή τεχνικά δυσχερέστερη ή ακόμη και αδύνατη.
- 45 Τέλος, όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμός των πελατών που συνάπτουν συμφωνίες με τις οποίες επιλέγουν τέτοια πακέτα υπηρεσιών, τόσο ο σωρευτικός αντίκτυπος των συμφωνιών αυτών, λόγω της κλίμακας του, είναι δυνατόν να προκαλέσει σημαντικό περιορισμό στην άσκηση των δικαιωμάτων των τελικών χρηστών, ή ακόμη και να θίξει την ίδια την ουσία των δικαιωμάτων αυτών, ενδεχόμενο που μνημονεύεται ρητώς στην αιτιολογική σκέψη 7 του κανονισμού 2015/2120.

- 46 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι η σύναψη τέτοιων συμφωνιών σε σημαντικό τμήμα της αγοράς είναι δυνατόν να περιορίζει την άσκηση των δικαιωμάτων των τελικών χρηστών, κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 2015/2120.
- 47 Δεύτερον, όσον αφορά το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού 2015/2120, παρατηρείται, κατ' αρχάς, ότι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 24 της παρούσας απόφασης, το πρώτο εδάφιο της διάταξης αυτής, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα της αιτιολογικής σκέψης 8 του κανονισμού αυτού, επιβάλλει στους παρόχους υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο γενική υποχρέωση ίσης μεταχείρισης, άνευ διακρίσεων, περιορισμού της κίνησης ή παρέμβασης σε αυτήν, από την οποία δεν χωρεί σε καμία περίπτωση παρέκκλιση μέσω εμπορικών πρακτικών που εφαρμόζουν οι εν λόγω πάροχοι ή μέσω συμφωνιών που οι τελευταίοι συνάπτουν με τους χρήστες.
- 48 Περαιτέρω, από το δεύτερο εδάφιο της εν λόγω διάταξης, καθώς και από την αιτιολογική σκέψη 9 του κανονισμού 2015/2120 υπό το πρίσμα της οποίας πρέπει να ερμηνευθεί το εδάφιο αυτό, προκύπτει ότι οι πάροχοι υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο, μολονότι οφείλουν να τηρούν τη γενική αυτή υποχρέωση, διατηρούν τη δυνατότητα να εφαρμόζουν εύλογα μέτρα διαχείρισης της κίνησης. Εντούτοις, η δυνατότητα αυτή εξαρτάται από την προϋπόθεση, μεταξύ άλλων, τα μέτρα αυτά να βασίζονται σε «αντικειμενικά διαφορετικές απαιτήσεις τεχνικής ποιότητας των υπηρεσιών για συγκεκριμένες κατηγορίες κίνησης» και όχι σε «εμπορικά κριτήρια». Ειδικότερα, πρέπει να θεωρείται ότι βασίζεται σε τέτοια «εμπορικά κριτήρια» κάθε μέτρο παρόχου υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο έναντι κάθε τελικού χρήστη, όπως αυτός ορίζεται στις σκέψεις 36 και 37 της παρούσας απόφασης, το οποίο έχει ως αποτέλεσμα, χωρίς να βασίζεται σε τέτοιες αντικειμενικά διαφορετικές απαιτήσεις, να μην αντιμετωπίζονται ισότιμα και χωρίς διακρίσεις το περιεχόμενο, οι εφαρμογές ή οι υπηρεσίες που προτείνουν οι διάφοροι πάροχοι περιεχομένου, εφαρμογών ή υπηρεσιών.
- 49 Τέλος, από το τρίτο εδάφιο του άρθρου 3, παράγραφος 3, του κανονισμού 2015/2120 προκύπτει ότι όλα τα μέτρα που παρεμποδίζουν, επιβραδύνουν, αλλοιώνουν, περιορίζουν, εισάγουν παρεμβολές, υποβαθμίζουν ή επιβάλλουν διακρίσεις έναντι, μεταξύ άλλων, συγκεκριμένων εφαρμογών ή υπηρεσιών ή κατηγοριών αυτών, δεν είναι δυνατόν να θεωρηθούν εύλογα κατά την έννοια του δευτέρου εδαφίου της διάταξης αυτής και πρέπει, επομένως, να εκλαμβάνονται ως ασύμβατα προς αυτήν, εκτός αν έχουν ληφθεί για ορισμένη διάρκεια και είναι αναγκαία ώστε ο πάροχος υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο να μπορεί είτε να συμμορφωθεί προς νόμιμη υποχρέωση, είτε να διασφαλίσει την ακεραιότητα και την ασφάλεια του δικτύου, είτε να προλάβει ή να θεραπεύσει την εμφάνιση εμποδίων λόγω συμφόρησής του.
- 50 Ως εκ τούτου, για να διαπιστωθεί η ως άνω ασυμβατότητα, δεν απαιτείται καμία αξιολόγηση του αντίκτυπου των μέτρων αυτών στην άσκηση των δικαιωμάτων των τελικών χρηστών, δεδομένου ότι το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού 2015/2120 δεν προβλέπει τέτοια απαίτηση προκειμένου να εκτιμηθεί η τήρηση της προβλεπόμενης γενικής υποχρέωσης.
- 51 Εν προκειμένω, αφενός, οι επίμαχη στην κύρια δίκη συμπεριφορά περιλαμβάνει μέτρα που παρεμποδίζουν ή επιβραδύνουν την κίνηση σε σχέση με τη χρήση ορισμένων εφαρμογών και υπηρεσιών, τα οποία εμπίπτουν στο άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού 2015/2120, ανεξαρτήτως του αν απορρέουν από συμφωνία συναφθείσα με τον πάροχο υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο, από εμπορική πρακτική του εν λόγω παρόχου ή από τεχνικό μέτρο του εν λόγω παρόχου μη συνδεδεμένο ούτε με συμφωνία ούτε με εμπορική πρακτική. Τα μέτρα αυτά που παρεμποδίζουν ή επιβραδύνουν την κίνηση εφαρμόζονται ως συμπλήρωμα του «μηδενικού τέλους» του οποίου απολαμβάνουν οι οικείοι τελικοί χρήστες και καθιστούν τεχνικώς δυσχερέστερη, ή ακόμη και αδύνατη, την εκ μέρους τους χρήση των εφαρμογών και των υπηρεσιών που δεν περιλαμβάνονται στο τέλος αυτό.
- 52 Κατά συνέπεια, προκύπτει ότι τα εν λόγω μέτρα δεν βασίζονται σε αντικειμενικά διαφορετικές απαιτήσεις τεχνικής ποιότητας των υπηρεσιών για συγκεκριμένες κατηγορίες κίνησης, αλλά σε εμπορικούς λόγους.

- 53 Αφετέρου, από κανένα στοιχείο της δικογραφίας δεν προκύπτει ότι τα εν λόγω μέτρα εμπίπτουν σε μία από τις τρεις εξαιρέσεις που απαριθμούνται περιοριστικώς στο άρθρο 3, παράγραφος 3, τρίτο εδάφιο, του κανονισμού 2015/2120.
- 54 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθεισών σκέψεων, στα υποβληθέντα προδικαστικά ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 3 του κανονισμού 2015/2120 έχει την έννοια ότι πακέτα υπηρεσιών διατιθέμενα από τον πάροχο υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω συμφωνιών συναφθεισών με τελικούς χρήστες, δυνάμει των οποίων οι τελευταίοι μπορούν να αγοράζουν πακέτο υπηρεσιών που τους παρέχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν άνευ περιορισμών ορισμένο όγκο δεδομένων, χωρίς να αφαιρείται από αυτόν η χρήση ορισμένων συγκεκριμένων εφαρμογών και υπηρεσιών που υπόκεινται σε «μηδενικό τέλος», μετά δε την εξάντληση του εν λόγω όγκου δεδομένων μπορούν να συνεχίζουν να χρησιμοποιούν άνευ περιορισμών τις συγκεκριμένες αυτές εφαρμογές και υπηρεσίες, ενώ η κίνηση δεδομένων παρεμποδίζεται ή επιβραδύνεται όσον αφορά τις λοιπές διαθέσιμες εφαρμογές και υπηρεσίες:
- είναι ασύμβατα προς την παράγραφο 2, σε συνδυασμό με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, δεδομένου ότι τα εν λόγω πακέτα υπηρεσιών, οι εν λόγω συμφωνίες και τα εν λόγω μέτρα παρεμπόδισης ή επιβράδυνσης περιορίζουν την άσκηση των δικαιωμάτων των τελικών χρηστών, και
 - είναι ασύμβατα προς την παράγραφο 3 του προμνησθέντος άρθρου, δεδομένου ότι τα εν λόγω μέτρα παρεμπόδισης ή επιβράδυνσης βασίζονται σε εμπορικούς λόγους.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 55 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπύπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφαινεται:

Το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2015/2120 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2015, για τη θέσπιση μέτρων σχετικά με την πρόσβαση στο ανοικτό διαδίκτυο και την τροποποίηση της οδηγίας 2002/22/ΕΚ για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 531/2012 για την περιαγωγή σε δημόσια δίκτυα κινητών επικοινωνιών εντός της Ένωσης, έχει την έννοια ότι πακέτα υπηρεσιών διατιθέμενα από τον πάροχο υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω συμφωνιών συναφθεισών με τελικούς χρήστες, δυνάμει των οποίων οι τελευταίοι μπορούν να αγοράζουν πακέτο υπηρεσιών που τους παρέχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν άνευ περιορισμών ορισμένο όγκο δεδομένων, χωρίς να αφαιρείται από αυτόν η χρήση ορισμένων συγκεκριμένων εφαρμογών και υπηρεσιών που υπόκεινται σε «μηδενικό τέλος», μετά δε την εξάντληση του εν λόγω όγκου δεδομένων μπορούν να συνεχίζουν να χρησιμοποιούν άνευ περιορισμών τις συγκεκριμένες αυτές εφαρμογές και υπηρεσίες, ενώ η κίνηση δεδομένων παρεμποδίζεται ή επιβραδύνεται όσον αφορά τις λοιπές διαθέσιμες εφαρμογές και υπηρεσίες:

- είναι ασύμβατα προς την παράγραφο 2, σε συνδυασμό με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, δεδομένου ότι τα εν λόγω πακέτα υπηρεσιών, οι εν λόγω συμφωνίες και τα εν λόγω μέτρα παρεμπόδισης ή επιβράδυνσης περιορίζουν την άσκηση των δικαιωμάτων των τελικών χρηστών, και

- είναι ασύμβατα προς την παράγραφο 3 του προμνησθέντος άρθρου, δεδομένου ότι τα εν λόγω μέτρα παρεμπόδισης ή επιβράδυνσης βασίζονται σε εμπορικούς λόγους.

(υπογραφές)